ISSN 0134 — 6393

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ УМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА

засновано в 1926 р.

Частина 2

Економіка

ВИПУСК 79

Умань — 2012

УДК 63(06)

Включено до переліків №1 і №6 фахових видань з сільськогосподарських та економічних наук (Бюлетень ВАК України №8 і №11, 2009 рік).

У збірнику висвітлено результати наукових досліджень, проведених працівниками Уманського національного університету садівництва та інших навчальних закладів Міністерства аграрної політики та продовольства України і науково-дослідних установ НААН України.

О.О. Непочатенко — доктор економ. наук (відповідальний редактор), В.В. Манзій — кандидат с.-г. наук (заступник відповідального редактора), О.І. Здоровцов — доктор економ. наук, Т.Є. Кучеренко — доктор економ. наук, Л.В. Молдаван — доктор економ. наук, А.С. Музиченко — доктор економ. наук, Ю.О. Нестерчук — доктор економ. наук, О.О. Школьний — доктор економ. наук, В.С. Уланчук — доктор економ. наук, С.П. Полторецький — кандидат с.-г. наук (відповідальний секретар).

Рекомендовано до друку вченою радою Уманського НУС, протокол № 6 від 24 травня 2012 року.

Адреса редакції:
20305, вул. Інститутська, 1, м. Умань, Черкаської обл.
Уманський національний університет садівництва, тел.: 4-69-77.

Свідоцтво про реєстрацію КВ № 17791-6641ПР від 17.03.11 р.

© Уманський національний університет садівництва, 2012

ЗМІСТ

ЧАСТИНА 2

ЕКОНОМІКА

О.О. Непочатенко, П.М. Боровик, О.С. Тригубенко	ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ………………………………………………………..	6
І.А. Бержанір, Н.І. Гвоздєй, О.Т. Прокопчук	ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ…………………………………………………...	16
М.А. Коротєєв	МОНІТОРИНГ ЗАЙНЯТОСТІ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ У НЕФОРМАЛЬНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ…….……...	22
М.І. Мальований	СТАН І ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ……...	29
Л.Д. Тулуш, О.Т. Прокопчук	КЛЮЧОВІ ЗМІНИ У МЕХАНІЗМІ СПРАВЛЯННЯ ПДВ З МЕТОЮ ПІДТРИМКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ…..……………………………………	39
В. Ф. Невлад	ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ В АГРАРНІЙ СФЕРІ ЕКОНОМІКИ……………………………………...…………..	50
О.Т. Прокопчук	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ СПРАВ-ЛЯННЯ ПДВ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ…………...	56
А.В. Мовчанюк	ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ………………………	68
О.М. Світовий	УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ в СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ………..	79
О.С. Рибчак	МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ОБСЯГУ ТІНЬОВОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ…………..	86
О.С. Коваленко	СУЧАСНИЙ СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ПЛОДОЯГІДНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ…………………	93

С.М. Приліпко	ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ ПАСПОРТИЗАЦІЇ СІЛЬСЬКИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ УКРАЇНИ…………………………………………………...…..	101
А.О. Ревуцька	ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЇХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ…..	111
В. В. Асташова	ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ………………………………………	120
О.М. Грабова	СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ……………………	128
О.М. Байрак	ОСОБЛИВОСТІ ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ..	134
О.В. Коваленко	ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНІИХ РЕСУРСІВ В УПРАВЛІННІ БІЗНЕСОМ…………………………….……	140
Н.О.Шевченко	ОПТИМІЗАЦІЯ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ…………………………...	146
О.М. Транченко, Л.В. Транченко	МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ……………………………………………………..	152
Т.В. Сокольська	ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛІНГУ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ…	162
О.В. Сівоха	КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЧЕРЕЗ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ…………..	168
П.Ю. Курмаєв	ПРОГРАМНІ МЕТОДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ…………………	172

ЧАСТИНА 2

ЕКОНОМІКА

напрямую зависит от состояния фондового рынка. Поэтому, последующее развитие негосударственного социального страхования возможно лишь при тесном сотрудничестве государства и страховых компаний, которое должно сопровождаться образованием качественно новых условий инвестирования страховых активов.

***Ключевые слова**: негосударственное социальное страхование, страховая компания, негосударственный пенсионный фонд, медицинское страхование, личное страхование, страховые взносы, инвестиционный доход.*

The state of private social insurance system is closely connected with the development of the financial sector in Ukraine. Its financial support depends not only on insurance premiums but on the investment income received by the insurers as a result of their financial assets placement. The amount of the investment income directly depends on the stock market state. That is why further development of the private social insurance is possible only under close cooperation of the state and insurance companies which should be followed by the formation of the qualitatively new conditions for investing insurance assets.

***Key words**: private social insurance, insurance company, private pension fund, health insurance, personal insurance, insurance premiums, investment income.*

УДК 336.226.322

КЛЮЧОВІ ЗМІНИ У МЕХАНІЗМІ СПРАВЛЯННЯ ПДВ З МЕТОЮ ПІДТРИМКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ

Л.Д. ТУЛУШ, кандидат економічних наук
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України
О.Т. ПРОКОПЧУК, кандидат економічних наук
Уманський національний університет садівництва

Здійснено оцінку ефективності механізму підтримки сільськогосподарських товаровиробників за рахунок коштів ПДВ переробних підприємств за час його функціонування

За роки становлення ринкової економіки в Україні податкова політика щодо сільського господарства та механізми її реалізації набули особливого значення. Сільське господарство виступає базою для розвитку усіх інших галузей економіки. При цьому йому притаманна певна специфіка процесу виробництва, що накладає свій відбиток на фінансові відносини в аграрному секторі. З огляду на це, успішне функціонування сільськогосподарських товаровиробників потребує державної підтримки та застосування виваженого механізму оподаткування. Нині податок на додану вартість у сільському

господарстві використовуються у якості особливого інструмента державної фінансової підтримки, специфічного засобу формування фінансових ресурсів в умовах відсутності більш дієвих важелів підтримки (зокрема, наприклад, прямого бюджетного фінансування).

Питання функціонування податку на додану вартість у сільському господарстві входить у сферу наукових інтересів М.Я. Дем'яненка, Д.І. Деми, Н.М. Ущапівської, С.О. Осадчого, В.П. Синчака та інших дослідників.

Проте, зміни на законодавчому рівні, які вносять відповідні корективи до механізму діючих спецрежимів справляння ПДВ загалом, та механізму дотування сільськогосподарських товаровиробників за рахунок коштів ПДВ переробних підприємств зокрема, вимагають посилення наукових досліджень в цій частині та, відповідно, їх наукової оцінки.

Мета даної статті полягає у оцінці ефективності механізму дотування сільськогосподарських товаровиробників за поставлені ними молоко та м'ясо в живій вазі переробним підприємствам за рахунок коштів ПДВ за час його функціонування (1998–2012 рр).

Методика досліджень. Основою теоретичних та методичних напрацювань виступили здобутки вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл, а також загальновизнані положення економічної теорії й методології дослідження. При проведенні дослідження та написанні статті використовувалися економіко-статистичні методи дослідження, зокрема монографічний, порівняння, табличний та графічний.

Результати досліджень. Забезпечення виконання завдання підвищення рівня виробництва молока та м'яса в Україні потребує реалізації виваженої політики державної фінансової підтримки.

Така підтримка здійснюється в Україні як через реалізацію цільових бюджетних програм підтримки (пряма форма), так і за рахунок застосування спеціальних режимів оподаткування, зокрема справляння ПДВ (непряма форма). Невід'ємною складовою останньої ось вже друге десятиріччя є механізм виплати дотацій сільськогосподарським товаровиробникам за рахунок податкових зобов'язань з податку на додану вартість м'ясо- та молокопереробних підприємств. Варіанти підтримки виробників молока та м'яса за рахунок коштів ПДВ зображено на рис. 1.

Такий механізм є формою позабюджетного фінансування збиткових виробництв (якими є виробництво молока та м'яса в Україні) з метою відшкодування їх витрат, які не можуть компенсуватися за рахунок виручки від реалізації. Адже дотації можуть надаватись як напряму з бюджету, так і опосередковано, за рахунок залишених на підприємствах податків, тобто податкових зобов'язань, від яких держава відмовилась на користь господарюючих суб'єктів з метою стимулювання їх розвитку. Обсяги дотацій сільгосптоваровиробникам за рахунок ПДВ переробних підприємств в цілому за досліджуваний період мають сталу тенденцію до зростання і у 2010 р. становили близько 2,5 млрд грн, лише у 2009 р. розмір дотацій скоротився

майже у двічі порівняно з попереднім роком, що пов’язано перш за все з відміною нульової ставки ПДВ за операціями з поставки молока та м’яса на промислову переробку (рис. 2).

* згідно ЗУ «Про внесення змін до ПКУ щодо підтримки сільськогосподарських товаровиробників № 4268-17 від 22.12.2011 р.:

- у 2012 р. 30% — до спецфонду Держбюджету, 70% — на спеціальний рахунок переробного підприємства;
- у 2013 р. 40% — до спецфонду Держбюджету, 60% — на спеціальний рахунок переробного підприємства;
- у 2014 р. 50% — до спецфонду Держбюджету, 50% — на спеціальний рахунок переробного підприємства.

Рис. 1. Трансформація механізму підтримки сільськогосподарських товаровиробників за рахунок коштів ПДВ переробних підприємств (за дванадцять років функціонування: 1998–2012 рр)

При цьому слід зазначити, що частка дотацій на молоко у загальній сумі дотацій за рахунок коштів ПДВ є переважаючою і становить в середньому 67%. По Черкаській області ситуація є аналогічною із переважанням частки дотаційних сум виробникам молока у загальній сумі дотацій за рахунок коштів ПДВ — 60%.

За результатами роботи у 2010 р., сільськогосподарські підприємства України реалізували на переробні підприємства 1857,6 тис. тонн молока, за середньозваженою ціною 2949,6 грн/тонну. Дотація за 1 тонну молока збільшилась з 248 грн у 2009 р. до 403 грн у 2010 р. і складала 13,6% у закупівельній ціні для переробних підприємств (рис. 3).

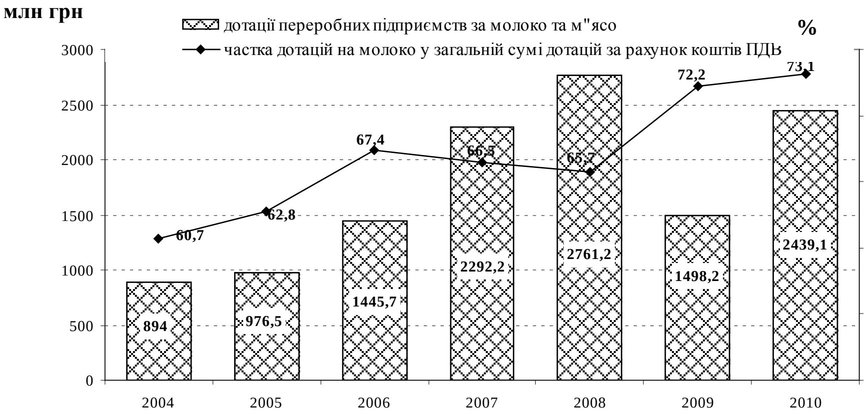

Рис. 2. Обсяги дотацій сільгосптоваровиробникам за рахунок ПДВ переробних підприємств та частка в них дотацій на молоко

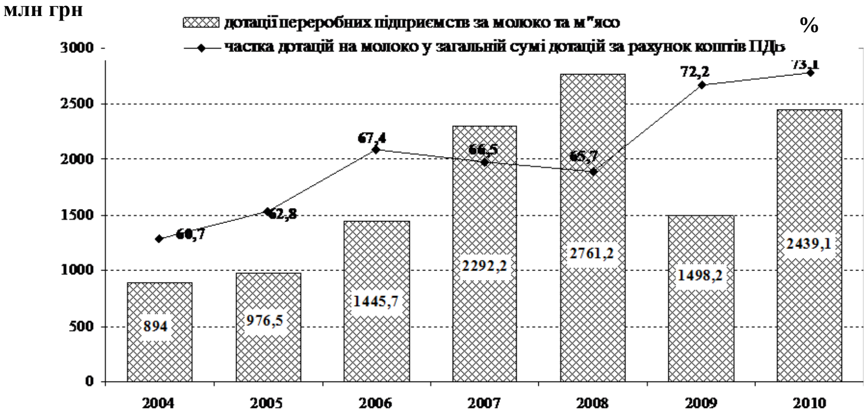

Рис. 3. Дотації за рахунок коштів ПДВ переробних підприємств у закупівельних цінах молока в розрізі областей (дані 2010 р.)

[За даними ДПА та Держкомстату України].

Значне підвищення оптово-відпускних цін підприємствами-виробниками молочних продуктів протягом 2010 р. на 20,4% забезпечило автоматичне зростання й сум ПДВ, що направлялися до виробників молочної сировини у вигляді дотацій. Так, якщо сума дотації за 1 тонну молока, реалізованого сільгосппідприємствами на переробку у 2009 р. складала 248 грн, то у 2010 р. ця сума зросла на 63% та становила 403 грн.

У розрізі областей розмір дотацій у 2010 р. коливався від 132 грн/т у Луганській області до 686 грн/т у Сумській.

У Черкаські обл. у 2010 р. розмір дотацій за 1 тонну молока склав 366 грн, що становить 14,1% від вартості поставленого молока (рис. 4).

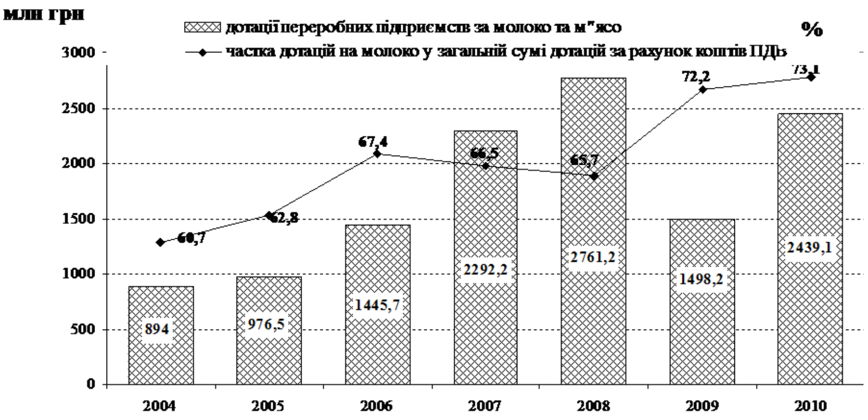

Ч — Черкаська обл., У — Україна

Рис. 4. Дотації за рахунок ПДВ переробних підприємств в закупівельних цінах молока

[За даними ДПА України, ДПА в Черкаській області, ГУДКУ в Черкаській області]

Як видно з даних рис. 5, в динаміці розмір дотацій на молоко за рахунок податкових зобов'язань з ПДВ суттєво зростав і у 2010 р. (останній рік функціонування даного механізму підтримки) становив майже 700 грн на 1 корову в цілому по Україні та близько 800 грн на голову корови в Черкаській обл.

Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що застосування режиму дотування (за рахунок податкових зобов'язань переробних підприємств відповідно до норм п. 11.21 ст. 11 Закону України «Про податок на додану вартість») забезпечувало суттєвий вплив на дохідність виробництва тваринницької продукції (молока і м'яса).

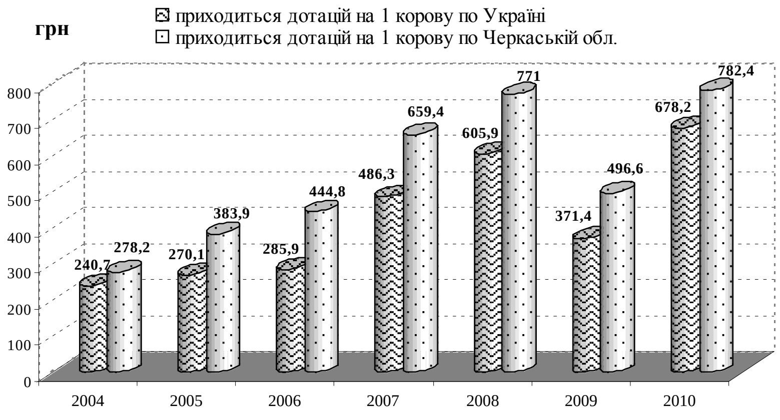

Рис. 5. Розмір дотацій на молоко за рахунок ПДВ переробних підприємств сільськогосптоваровиробникам в розрахунку на одну голову корови

Проте, нормами Податкового кодексу України внесено кардинальні зміни в практику функціонування режиму дотування виробників молока та м'яса — здійснено його трансформацію у програму прямого бюджетного фінансування за рахунок коштів спец фонду Державного бюджету. Останні формуються за рахунок того ж джерела — податкових зобов'язань з ПДВ переробних підприємств.

Спочатку пропонувалося надавати дотацію на голову корів, але згодом, Уряд дійшов висновку, що дотуватиметься все-таки одиниця продукції, як і було раніше. Постановою КМУ від 2 березня 2011 р. № 181 [3] було затверджено Порядок надання цієї дотації. Її фіксований рівень на молоко для сільськогосподарських виробників визначено в розмірі 350 грн на 1 тонну, для особистих господарств населення — 300 грн.

Як видно з даних рис. 6, рішення законодавців трансформувати механізм підтримки з позабюджетної форми у пряме бюджетне фінансування призвів до суттєвого зниження сум дотацій. Якщо у І півріччі 2010 р. суми дотацій з ПДВ, що були виплачені переробними підприємствами по м'ясу і молоку разом по Україні склали майже 1 млрд грн, по Черкаській обл. 54,3 млн грн, то у І півріччі 2011 р. суми ПДВ перераховані переробниками до спецфонду держбюджету для подальшої виплати дотацій виробникам молока та м'яса зменшились більш як у 3,5 рази по Україні та у 5 раз по Черкаській обл.

Таким чином з огляду проведених змін — трансформації підтримки виробників молока та м'яса з непрямої (за рахунок спеціального способу функціонування ПДВ у вигляді спецрежимів його справляння у сфері агропромислового виробництва) у пряму форму підтримки (через цільові

бюджетні програми) державна підтримка виробників молока суттєво погіршилася.

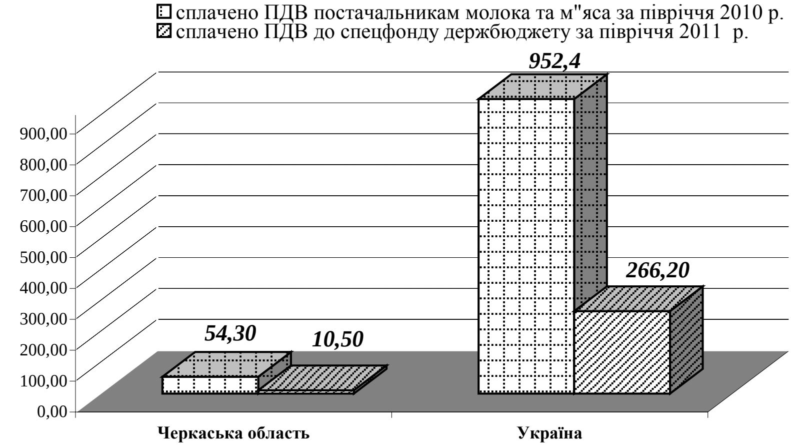

Рис. 6. Суми ПДВ переробних підприємств за реалізовані ними молоко, молочну сировину та молочні продукти, м'ясо і м'ясопродукти, іншу продукцію переробки тварин, закуплених у живій вазі, млн грн

По-перше, це пов'язано зі зміною розміру дотацій в сторону зменшення (рівень дотації для сільгосппідприємств у абсолютному вимірі у середньому знизився на 53 грн на тонні у 2011 р. порівняно з 2010 р.).

По-друге, втрачено усі плюси діючого раніше механізму, зокрема ключовими серед яких були: автоматичність виплат сум підтримки, щомісячну індексацію, відсутність розподільчої вертикалі.

По-третє, особисті господарства населення, з огляду на значні грошові затрати та витрати часу для отримання дотації, можуть взагалі від неї відмовитися.

Отже, за результатами проведеного дослідження встановлено, що основна програма підтримки — 2801540 «Державна підтримка галузі тваринництва», за якою передбачено майже 80% фінансування заходів з розвитку молочної галузі, не виправдала покладених сподівань.

В результаті, акумульованих у спецфонді коштів явно недостатньо для здійснення передбачених програмою заходів (їх не вистачить навіть на фінансування ключового напряму підтримки — виплати дотацій за реалізоване переробним підприємствам молоко (якщо виходити з орієнтованих обсягів поставок молока на переробні підприємства на рівні 4,8 млн т, структури поставок молока, що склалася (70% — ОСГ, 30% — с.-г. підприємства), та

передбачено урядовою поставною рівня дотацій (0,35 грн для с.-г. підприємств, 0,3 грн для ОСГ), необхідно спрямувати близько 1,5 млрд грн. Водночас, за І півріччя 2011 р. у спецфонді за даним джерелом сформовано лише 266,2 млн грн, при цьому вкінці 2011 року ця сума становила близько 500 млн грн, що складає лише третиту необхідної для виплати дотацій суми підтримки.

Отже, прийняття Податкового кодексу призвело до певних змін у механізмі підтримки виробників молока та м'яса — трансформації спецрежиму дотування виробників молока та м'яса за рахунок коштів ПДВ у «комбіновану» форму (поєднує непряму форму з прямим бюджетним фінансуванням), адже, з однієї сторони, формування ресурсу підтримки у спецфонді держбюджету відбувається за допомогою податкових зобов'язань з ПДВ переробних підприємств, з іншої — подальший розподіл дотацій здійснюється згідно із бюджетною програмою.

Разом з тим, за результатами дослідження встановлено, що така трансформація спецрежиму дотування виробників молока та м'яса переробними підприємствами за рахунок коштів ПДВ у пряме бюджетне фінансування виявилась малоефективною та призвела до зменшення дотаційних сум (у 2011 р. порівняно з попереднім роком розмір підтримки виробників молока скоротиться на 15% на тонні). Причому значно зменшилися суми ПДВ перераховані переробниками до спецфонду держбюджету для подальшої виплати дотацій виробникам молока та м'яса більш як у 3,5 рази по Україні та у 5 раз по Черкаській обл.

Виходячи з вищезазначеного, режиму виплати дотацій переробними підприємствами сільськогосподарським товаровиробникам за здану на переробку молочну та м'ясну сировину альтернативи поки-що не має і його відміну з 1 січня 2011 р. слід визнати передчасною.

Як наслідок, ВРУ прийнято ЗУ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо підтримки сільськогосподарських товаровиробників» за № 4268–VI від 22.12. 2011 р. (зокрема внесено зміни до п. 1 підрозділу 2 розділу ХХ «Перехідні положення ПКУ), що передбачає повернення до попереднього механізму виплати безпосередньо виробникам компенсації за продані ними молоко та м'ясо в живій вазі на переробку за рахунок акумуляції ПДВ від його продажу переробними підприємствами.

Відповідно до Закону № 4268 [2], що набрав чинності з 01.01.2012 р., позитивна різниця між сумою податкових зобов'язань звітного (податкового) періоду та сумою податкового кредиту звітного (податкового) періоду, визначена у податковій декларації з податку на додану вартість щодо діяльності з постачання продукції, повинна сплачуватися переробними підприємствами до спеціального фонду Державного бюджету України та на спеціальний рахунок, відкритий ними в органі державного казначейства у відповідно встановлених розмірах. Особливості напрямів нарахування ПДВ переробними підприємствами зображено на рис. 7.

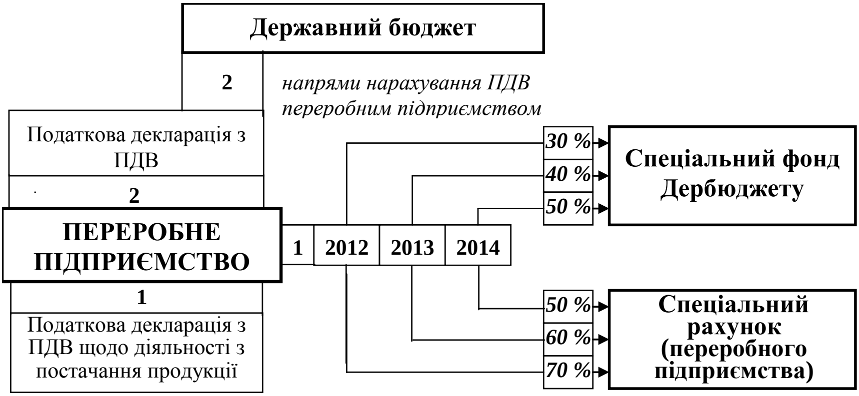

1 — за операціями з постачання продукції, виробленої з молока і м'яса в ж. в. поставлених сільгосптоваровиробниками;
2 — по операціях постачання товарів/послуг, відмінних від постачання продукції, виробленої із молока і м'яса в ж. в. поставлених сільгосптоваровиробниками.

Рис. 7. Механізм нарахування та розподілу сум ПДВ переробними підприємствами

Серед ключових пріоритетів нового механізму підтримки сільгосптоваровиробників слід виокремити наступні:

- захист селян-виробників молока — забезпечення реального отримання ними компенсації за здану сировину (досягнення прозорості у механізмі підтримки);
- забезпечення підтримки вигідних для сільгосптоваровиробників закупівельних цін на молоко;
- стимулювання розвитку молочного тваринництва в Україні;
- не допуск стрімкого росту цін на молочну продукцію для споживачів.

Висновки. Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що необхідність стимулювання розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні обумовила застосування специфічного механізму функціонування ПДВ, а саме використання спецрежимів справляння даного податку, направлених на поліпшення фінансового забезпечення товаровиробників галузі. Невід'ємною складовою останньої ось вже друге десятиріччя є механізм виплати дотацій сільськогосподарським товаровиробникам за рахунок податкових зобов'язань з податку на додану вартість м'ясо- та молокопереробних підприємств. Дослідження встановлено, що тимчасова його трансформація (протягом 2011 р.) на пряму бюджетну підтримку, позбавила галузь єдиної ефективно працюючої системи підтримки та скасувала найбільш дієві заходи державного

сприяння розвитку аграрному сектору економіки. Водночас, повернення до попереднього механізму (починаючи з 01.01.2012 р.) виплати безпосередньо виробникам компенсації за продані ними молоко та м'ясо в живій вазі на переробку за рахунок акумуляції ПДВ від його продажу переробними підприємствами передбачає відновлення ефективного та дієвого механізму підтримки виробників молока та м’яса.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України: Верховна Рада України; Кодекс України від 02.12.2010 № 2755–VI. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: htpp // Ліга: еліт Закон Copyright: ІАЦ „Ліга”. — 2010.
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо підтримки сільськогосподарських товаровиробників: Закон України від 22.12.2011 р. № 4268–VI. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: htpp // Ліга: еліт Закон Copyright: ІАЦ „Ліга”. — 2012.
3. Про нарахування податку на додану вартість, що сплачується до державного бюджету переробними підприємствами за реалізовані ними молоко, молочну сировину та молочні продукти, м'ясо і м'ясопродукти, іншу продукцію переробки тварин, закуплених у живій вазі у період з 01.01 11 р. по 01.01. 15 р., а також виплати і використання коштів, що надійшли від його сплати: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2011 р. N 246 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: htpp // Ліга: Еліт Закон Copyright: ІАЦ „Ліга”. — 2011.
4. Про затвердження розмірів виплат для надання державної підтримки галузі тваринництва на 2011 рік: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2011 р. N 181 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: htpp // Ліга: Еліт Закон Copyright: ІАЦ „Ліга”. — 2011.
5. Дем’яненко М.Я. Фінансові проблеми формування і розвитку аграрного ринку (доповідь) / М.Я. Дем’яненко // Економіка АПК. — 2007. — №5. — С. 4–18.
6. Дема Д.І. Перспективи пільгових режимів оподаткування сільськогосподарських товаровиробників / Д.І. Дема // Вісник Сумського НАУ. — 2008. — № 1. — С. 115–118.
7. Синявська Л.В. Проблемні аспекти застосування спецрежиму адміністрування ПДВ в сільському господарстві / Л. В. Синявська // АгроІнКом. — 2008. — № 7. — С. 23–26.
8. Ущапівська Н.М. Проблеми дотування сільськогосподарських товаровиробників через податок на додану вартість / Н. М. Ущапівська // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. пр. — К.: [б.в.], 2008. — Вип. 4 (35). — С. 96–100.

Одержано 22.02.12

Осуществлена оценка эффективности механизма дотирования сельскохозяйственных товаропроизводителей за поставленных ими молоко и мясо в живом весе перерабатывающим предприятиям за счет средств НДС в течение двенадцати лет его функционирования. Установлено, что трансформация спецрежима дотирования производителей молока и мяса перерабатывающими предприятиями за счет средств НДС в прямое бюджетное финансирование оказалась малоэффективной и привела к уменьшению дотационных сумм. В то же время, возвращение к предыдущему механизму (начиная с 01.01.2012 г.) выплаты непосредственно производителям компенсации за проданные ими молоко и мясо в живом весе на переработку за счет аккумуляции НДС от его продажи перерабатывающими предприятиями предусматривает возобновление эффективного и действенного механизма поддержки производителей молока и мяса.

Ключевые слова: *НДС, налоговые льготы, налоговый механизм, поддержка сельскохозяйственных товаропроизводителей, прямая бюджетная поддержка, специальные режимы, режим дотирования сельскохозяйственных товаропроизводителей.*

The estimation of the efficiency of subsidizing mechanism for agricultural producers by means of VAT for their supplying of processing enterprises with milk and meat in live weight during twelve years of its functioning was carried out. It was set that the transformation of a special mode of subsidizing of meat and milk producers by processing enterprises with the help of VAT into the direct budgetary financing appeared ineffective and resulted in reduced subsidies sums. At the same time, returning to the previous mechanism (beginning with 01.01.2012) of direct payment of compensation to producers for the sold milk and meat in live weight for processing by means of accumulation of VAT from their sale by processing enterprises provides the effective mechanism of support for milk and meat producers.

Key words: *VAT, tax benefits, tax mechanism, support of agricultural producers, direct budgetary support, special modes, mode of subsidizing of agricultural producers.*

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Збірник наукових праць
УМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА

Засновано в 1926 році
Випуск 79

Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. — Умань, 2012. Вип. 79. — Ч. 2: Економіка. — 188 с.

Адреса редакції:
20305, вул. Інститутська, 1, м. Умань, Черкаської обл.
Уманський національний університет садівництва, тел. : 4–69–87.

Свідоцтво про реєстрацію КВ № 17791-6641ПР від 17.03.11 р.

Підписано до друку 24.05.2012 р. Формат 60х84 1/16. Друк офсет.
Умов.-друк. арк. 11,2. Наклад 300 екз. Зам. №142.

Надруковано: Редакційно-видавничий відділ
Свідоцтво ДК № 2499 від 18.05.2006 р.
Уманського національного університету садівництва
вул. Інтернаціональна, 2, м. Умань, Черкаська обл., 20305.